

ผลของรูปแบบการเลี้ยงต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพซากของไก่วง

นางสาวอุไรวรรณ บุญไว

ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของสัมมนาในครั้งนี้เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพซากของไก่วง โดยการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การเลี้ยงไก่วงแบบขังคอกมี อัตราการเจริญเติบโตที่ตลอดอายุการเลี้ยง 2-8 สัปดาห์สูงกว่า และประสิทธิภาพการใช้อาหารดีกว่าการเลี้ยงในรูปแบบปล่อยอิสระ ในขณะที่ปริมาณการกินได้ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) ในขณะที่ ขนาดของตับ ม้าม และกึ้นเมื่อเลี้ยงในรูปแบบขังคอกมีค่าต่ำกว่ารูปแบบการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระ อย่างไรก็ตามเปอร์เซ็นต์ซากไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติของทั้งสองกลุ่ม นอกจากนี้แล้วไก่วงที่เลี้ยงตามธรรมชาติมีเปอร์เซ็นต์ซาก (73.88%) ต่ำกว่าไก่วงที่เลี้ยงในรูปแบบปล่อยอิสระ (89.96%) และการเลี้ยงไก่วงในรูปแบบกึ่งประณีต (76.81%) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ารูปแบบการเลี้ยงไก่วงแบบขังคอกมีสมรรถนะการผลิตดีกว่าการเลี้ยงไก่วงในรูปแบบปล่อยอิสระ

คำสำคัญ : ไก่วง สมรรถนะการเจริญเติบโต คุณภาพซาก

บทนำ

ไก่งวงเป็นสัตว์ปีกอีกชนิดหนึ่งที่มีการพัฒนาและมีการส่งเสริมให้เป็นสัตว์เศรษฐกิจมากขึ้น เนื่องจากไก่งวงมีลักษณะที่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีเลี้ยงง่ายมีความต้านทานโรคสูง (Yusuf et al., 2009) เนื้อของไก่งวงยังเป็นที่นิยมรับประทานเพราะมีคุณภาพเนื้อที่ดี โปรตีนสูง ไขมันต่ำ (ดวงภา พรหมเกตุ และคณะ 2060) ทำให้เนื้อไก่งวงเป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งการเลี้ยงไก่งวงในประเทศไทยเลี้ยงกันมากในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ซึ่งในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีเกษตรกรรายย่อยในชุมชนที่เลี้ยงไก่งวงจำนวน 2,473 ครัวเรือน ประชากรไก่งวงทั้งสิ้น 27,171 ตัว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการเลี้ยงไก่งวงมากที่สุดในประเทศไทย (ศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์ 2555) สายพันธุ์ไก่งวงที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทย ในปัจจุบันมีอยู่ 3 สายพันธุ์ คือพันธุ์อเมริกันบรอนซ์ (American Bronze) พันธุ์เบลท์สวิลล์ สมอลไวท์ (Beltsville Small-White) และพันธุ์บอร์บอนเรด (Bourbon-Red) (เกษตรกรก้าวหน้า 2559) ในประเทศไทยรูปแบบการเลี้ยงไก่งวงของเกษตรกรส่วนใหญ่จะนิยมเลี้ยงแบบปล่อยอิสระให้หากินอาหารเองตามธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ตามการเลี้ยงแบบปล่อยธรรมชาติ ส่งผลให้ไก่งวงมีสมรรถนะการผลิตเติบโตช้า ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงนานกว่าจะได้น้ำหนักที่ตลาดต้องการ ทำให้การเจริญเติบโต คุณภาพซากของไก่งวงไม่ดี เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่งวงมีการขาดทุน จากปัจจัยรูปแบบการเลี้ยง อาหาร พันธุ์ เพศ ทั้งนี้รูปแบบการเลี้ยงไก่งวงก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโต คุณภาพซากของไก่งวง หากเกษตรกรสามารถเพิ่มสมรรถนะการลิตและการเจริญเติบโตให้ไก่งวงได้ จะส่งผลดีต่อการผลิตไก่งวงคือ ช่วยลดต้นทุนการผลิตเพื่อเพิ่มผลตอบแทนให้กับผู้เลี้ยงไก่งวง (ดวงภา พรหมเกตุ และคณะ 2559) ดังนั้นวัตถุประสงค์ของสัมมนาในครั้งนี้ เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพซากไก่งวง

ไก่งวง (Turkey)

ไก่งวง (Turkey) มี 2 ชนิด คือ ขนสีชาวล้วน และขนสีบรอนซ์ น้ำตาลดำ เปลือกไข่มีสีขาวนวลและมีจุดกระสีน้ำตาล ผลิตไข่ 75-80 ฟองต่อปี น้ำหนักเมื่อโตเต็มที่ เพศผู้ประมาณ 8.0 กิโลกรัม เพศเมียประมาณ 5.0 กิโลกรัมชื่อสามัญ ไก่งวง (Turkey) (เบญจพรศิริฟาร์ม 2554) คนไทยเลี้ยงไก่งวงครั้งแรกในช่วงปี พ.ศ.2497 และปัจจุบันการเลี้ยงไก่งวงในประเทศไทยเริ่มได้รับความนิยมและเลี้ยงกันมากในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ไก่งวงที่เลี้ยงในไทยมีหลายชนิด เช่น นอร์ฟอล์กแบล็ค(Norfolk Black) แมมเม้าส์ บรอนซ์ (Mammoth Bronze) อเมริกันบรอนซ์ (American Beonze) เบลท์สวิลล์ สมอลไวท์ (Beltsville Smal White) บริติชไวท์ (British white)และไก่งวงลูกผสม (Hybrids)

ผลของรูปแบบการเลี้ยงต่อสมรรถนะการผลิตของไก่อ่งวง

ผลของรูปแบบการเลี้ยงต่อปริมาณอาหารที่กินได้ของไก่อ่งวง

รูปแบบการเลี้ยงต่อปริมาณอาหารที่กินของไก่อ่งวง จากผลงานวิจัยของ ดวงนภา พรหมเกตุ และคณะ (2559) ได้ศึกษา 2 รูปแบบคือรูปแบบการเลี้ยงแบบขังคอกและรูปแบบการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระพบว่าปริมาณอาหาร ที่กินได้ของไก่อ่งวงไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 1) ซึ่งขัดแย้งกับ Gibril et al. (2013) ที่ศึกษา รูปแบบการเลี้ยงไก่อ่งวงในรูปแบบปรานิต พบว่าปริมาณอาหารที่กินได้ของไก่อ่งวงมีค่าต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม อุณหภูมิที่เพิ่มขึ้น จึงส่งผลต่อปริมาณการกินได้ของไก่อ่งวง (ตารางที่ 2)

ผลของรูปแบบการเลี้ยงต่อน้ำหนักตัวของไก่อ่งวง

น้ำหนักตัวของไก่อ่งวงจากผลงานวิจัยของ ดวงนภา พรหมเกตุ และคณะ (2559) ในสัปดาห์ที่ 4 และ 8 ที่เลี้ยงในรูปแบบขังคอกมีน้ำหนักตัว มากกว่ารูปแบบการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระแตกต่างกันทางสถิติ และค่าน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้นในสัปดาห์ที่ 2 และ 4 รวมไปถึงตลอดอายุการเลี้ยง 2-8 สัปดาห์ พบว่าการเลี้ยงไก่อ่งวง ในรูปแบบขังคอกมีค่าสูงกว่าการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระ (ตารางที่ 1)

ผลของรูปแบบการเลี้ยงต่ออัตราการเจริญเติบโตของไก่อ่งวง

อัตราการเจริญเติบโตในรูปแบบการเลี้ยงแบบขังคอกและรูปแบบการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระ พบว่าอายุ การเลี้ยงไก่อ่งวงที่ 0-2 สัปดาห์ 0-4 สัปดาห์ แตกต่างกันทางสถิติและตลอดอายุการเลี้ยงที่ 2-8 สัปดาห์แตกต่างกัน ทางสถิติ ทำให้การเลี้ยงไก่อ่งวงในรูปแบบขังคอกมีค่าอัตราการเจริญเติบโตมีค่าสูงกว่าการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระ (ดวงนภา พรหมเกตุ และคณะ, 2559) อย่างไรก็ตามอัตราการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นเพียงแค่ 4 สัปดาห์แรก และใน สัปดาห์ที่ 6 และ 8 พบว่าอัตราการเจริญเติบโตมีค่าต่ำกว่าช่วงสัปดาห์ที่ 2 และ 4 ทั้งนี้เป็นผลมาจากอุณหภูมิ ที่สูงขึ้นส่งผลต่อปริมาณการกินได้ของไก่อ่งวงจึงทำให้อัตราการเจริญเติบโตลดลง (ตารางที่ 1) ซึ่ง Gibril et al. (2013) ได้ศึกษารูปแบบการเลี้ยงไก่อ่งวงในรูปแบบปรานิต พบว่า อัตราการเจริญเติบโตมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดการรวมไปถึงสภาพแวดล้อม (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ผลของรูปแบบการเลี้ยงต่อสมรรถนะการผลิตของไก่วง

Trait	intensive system	free-range system	P-value
Feed intake (g/d)			
2 - 8 wk.	185.97	180.11	0.332
Body weight; BW (kg.)			
0 wk.	4.00	4.11	0.66
2 wk.	4.38	4.32	0.75
4 wk.	4.84 ^a	4.52 ^b	0.04
6 wk.	4.97	4.69	0.07
8 wk.	5.18 ^a	4.81 ^b	0.03
Body weight gain; BWG (g)			
0 - 2 wk.	386.66 ^a	210.00 ^b	0.04
2 - 4 wk.	453.33 ^a	200.00 ^b	0.009
4 - 6 wk.	133.33	165.33	0.48
6 - 8 wk.	213.33	121.50	0.15
Body weight gain; BWG (g)			
2 - 8 wk.	1,186.66 ^a	696.83 ^b	0.02
Average dairy gain; ADG (g/day/bird)			
0 - 2 wk.	27.61 ^a	14.99 ^b	0.04
2 - 4 wk.	32.38 ^a	14.28 ^b	0.009
4 - 6 wk.	9.52	11.80	0.48
6 - 8 wk.	15.23	8.67	0.15
2 - 8 wk.	19.77 ^a	11.61 ^b	0.02
Feed Conversion ratio; FCR			
0 - 2 wk.	8.24	14.58	0.08
2 - 4 wk.	6.31	18.93	0.09
4 - 6 wk.	30.27	12.80	0.33
6 - 8 wk.	16.84	27.55	0.12
2 - 8 wk.	9.83 ^a	18.49 ^b	0.02

^{ab}ตัวอักษรในแถวเดียวกันที่ต่างกันแสดงถึงความแตกต่างทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ที่มา : ดวงนภา และคณะ (2559)

ผลของรูปแบบการเลี้ยงต่อประสิทธิภาพการใช้อาหารของไก่วง

ประสิทธิภาพการใช้อาหารของไก่วงในรูปแบบการเลี้ยงไก่วงแบบขังคอกและรูปแบบการเลี้ยงไก่วงแบบปล่อยอิสระ พบว่าตลอดอายุการเลี้ยงที่ 2-8 สัปดาห์ การเลี้ยงไก่วงในรูปแบบขังคอกมีประสิทธิภาพการใช้อาหารดีกว่า การเลี้ยงไก่วงในรูปแบบปล่อยอิสระแตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้ค่าประสิทธิภาพการใช้อาหารของไก่วงในสัปดาห์ที่ 4-6 ในรูปแบบการเลี้ยงแบบขังคอก และในสัปดาห์ที่ 6-8 ในรูปแบบการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระมีค่าประสิทธิภาพการใช้อาหารที่ผิดปกติ (ดวงนภา พรหมเกตุ และคณะ, 2559) (ตารางที่ 1) ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยระบบการจัดการ รวมไปถึงอุณหภูมิที่สูงขึ้นเนื่องจากสภาพพื้นที่เลี้ยงอยู่ที่จังหวัดมหาสารคามจึงทำให้อุณหภูมิสูงส่งผลมาจากปริมาณอาหารที่กินได้และอัตราการเจริญเติบโตที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้อาหารของไก่วง ยกเว้น Gibril et al. (2013) ที่ศึกษารูปแบบการเลี้ยงไก่วงในรูปแบบ ประณีต พบว่าค่าประสิทธิภาพการใช้อาหารของไก่วงมีค่าเพิ่มขึ้นทั้งนี้เป็นผลมาจากปริมาณอาหารที่กินได้ รวมไปถึงอัตราการเจริญเติบโตและอาหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้อาหาร (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 สมรรถภาพการผลิตของไก่วงในสภาพการเลี้ยงแบบ Semi-intensive ที่ 9 – 16 สัปดาห์

Parameter	Mean	%CV
Starting weight kg (wk. 9)	2.42	11.64
Finishing weight kg (wk.16)	6.64	4.20
Average daily gain (g)	79.49	34.88
Average feed intake kg/bird/wk.	1.50	34.49
FCR	2.80	35.87
Total mortality%	4	-

ที่มา : Gibril et al. (2013)

หมายเหตุ : means are values of 100 birds , CV= Coefficient of variation

คุณภาพซากของไก่วงในรูปแบบการเลี้ยงที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาคูณภาพซากของไก่วงในรูปแบบการเลี้ยงที่แตกต่างกัน พบว่าน้ำหนักรากก่อนฆ่า น้ำหนักรากไม่มีขน น้ำหนักไม่มีเครื่องใน และเปอร์เซ็นต์ซากไม่มีเครื่องในของไก่วงในรูปแบบการเลี้ยง

แบบขังคอกมีค่าสูงกว่าการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระ แตกต่างกันทางสถิติทั้งนี้ค่าเปอร์เซ็นต์ดับ ม้าม กระเพาะอาหาร เปอร์เซ็นต์เนื้อสันใน เปอร์เซ็นต์ปีก ของไก่อ่งวงในรูปแบบการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระพบว่ามีค่า สูงกว่า รูปแบบการเลี้ยงแบบขังคอก แตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้เปอร์เซ็นต์ซากน้ำหนักรวมเครื่องใน ไชมันช่อง ท้อง เปอร์เซ็นต์หัวใจ เปอร์เซ็นต์อวัยวะ เปอร์เซ็นต์สะโพก เปอร์เซ็นต์คอ เปอร์เซ็นต์หัวและเปอร์เซ็นต์ส่วน ที่เหลือจากการตัดแต่ง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากไก่อ่งวงที่เลี้ยงในรูปแบบขังคอกมีการ เลี้ยงในบริเวณที่จำกัด ทำให้ไก่อ่งวงมีการกักเก็บพลังงานไว้ในร่างกายและสามารถนำพลังงานนั้นไปใช้ ในการเจริญเติบโต ดังนั้นจึงส่งผลให้คุณภาพซากของไก่อ่งวงดีกว่าการเลี้ยงในรูปแบบปล่อยอิสระ (ดวงนภา พรหมเกตุ และคณะ, 2559) (ตารางที่ 3)

ผลการเลี้ยงไก่อ่งวงในรูปแบบการเลี้ยงตามธรรมชาติและการเลี้ยงไก่อ่งวงในรูปแบบปรานิต ต่อลักษณะซากของไก่อ่งวง

คุณภาพซากของไก่อ่งวงในรูปแบบการเลี้ยงตามธรรมชาติ ผลจากงานวิจัยพบว่า น้ำหนักซากอ่อน และเปอร์เซ็นต์ซากอ่อนของไก่อ่งวงเพศผู้สูงกว่าไก่อ่งวงเพศเมีย (ถนอม ทาทอง และคณะ, 2558) (ตารางที่ 4) ซึ่งสอดคล้องกับ Gibril et al. (2013) ที่ศึกษาคุณภาพซากของไก่อ่งวงเพศผู้และเพศเมีย พบว่าน้ำหนักก่อนฆ่า น้ำหนักซากของไก่อ่งวงเพศผู้ดีกว่าไก่อ่งวงเพศเมีย แตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 8) องค์ประกอบซากของไก่อ่งวง ในรูปแบบการเลี้ยงตามธรรมชาติ ผลจากงานวิจัย พบว่าองค์ประกอบซากของไก่อ่งวงเพศผู้ดีกว่าไก่อ่งวงเพศเมีย แตกต่างกันทางสถิติ รวมไปถึงสะโพกและกระดูกสะโพก คอ หัว กระดูกน่องและเนื้ออก ส่วนใหญ่ไม่มีความ แตกต่างกันทางสถิติ (ถนอม ทาทอง และคณะ, 2558) (ตารางที่ 5) และองค์ประกอบซากที่กินไม่ได้ของไก่อ่งวง ในสภาพการเลี้ยงแบบธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ยกเว้นองค์ประกอบซากสะโพก และเนื้ออกในไก่อ่งวงเพศผู้มีค่าสูงกว่าไก่อ่งวงเพศเมีย (ถนอม ทาทอง และคณะ, 2558) (ตารางที่ 6) ผลของ องค์ประกอบอวัยวะภายในของไก่อ่งวงในรูปแบบการเลี้ยงตามธรรมชาติ พบว่าเปอร์เซ็นต์น้ำหนักของดับ ม้าม ของไก่อ่งวงเพศผู้มีน้ำหนักดีกว่าไก่อ่งวงเพศเมีย แตกต่างกันทางสถิติ ยกเว้นส่วนของหัวใจ ของไก่อ่งวงเพศเมีย มีน้ำหนักดีกว่าไก่อ่งวงเพศผู้ แตกต่างกันทางสถิติ (ถนอม ทาทอง และคณะ, 2558) (ตารางที่ 7) ทั้งนี้เนื่องมาจาก การให้อาหารสำเร็จรูปที่มีพลังงานและโปรตีนสูงจึงส่งผลต่อการเจริญเติบโตของไก่อ่งวงเพศผู้ดีกว่าไก่อ่งวงเพศ เมีย รวมไปถึงลักษณะทางพันธุกรรมของไก่อ่งวงด้วยจึงส่งผลต่อคุณภาพซากในส่วนต่างๆของไก่อ่งวงแตกต่างกัน ทั้งนี้ผลงานวิจัยของ Gibril et al. (2013) พบว่าลักษณะซากของไก่อ่งวงเพศผู้และไก่อ่งวงเพศเมียที่เลี้ยงในรูปแบบ ปรานิตไม่แตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่างคือระบบการเลี้ยง อาหาร เพศ ที่ส่งผล ต่อลักษณะซากของไก่อ่งวงที่เลี้ยงในรูปแบบ ปรานิต ทั้งนี้เป็นผลมาจากระบบการจัดการ อาหาร รวมไปถึง สภาพแวดล้อมในการเลี้ยงไก่อ่งวงจึงทำให้ผลของลักษณะซากของไก่อ่งวงไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 8) นอกจากนี้รูปแบบการเลี้ยงไก่อ่งวงตามธรรมชาติส่งผลต่อคุณภาพซากของไก่อ่งวงเพศผู้ดีกว่า

ไก่งวงเพศเมียที่เลี้ยงในรูปแบบประณีต นอกจากนั้นคุณภาพซากของไก่งวงที่เลี้ยงในรูปแบบประณีต ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ เนื่องจากลักษณะพันธุกรรมของไก่งวงที่แตกต่างกัน โภชนะด้านอาหารที่ใช้ สูตรต่างกันในการเลี้ยงไก่งวง รวมไปถึงสภาพแวดล้อมอุณหภูมิ สภาพอากาศ ที่ส่งผลทำให้รูปแบบการเลี้ยงไก่งวงตามธรรมชาติมีคุณภาพซากที่ดีกว่าการเลี้ยงไก่งวงแบบประณีต

ตารางที่ 3 ผลของรูปแบบการเลี้ยงต่อคุณภาพซากของไก่งวง

Trait	intensive system	free-range system	p-value
body weight before slather, kg	4.850±0.68 ^a	4.300±0.460 ^b	0.045
carcass weight no feather, kg	4.408±0.387 ^a	3.866± 0.398 ^b	0.038
carcass weight no entrails, kg	3.841±0.344 ^a	3.258±0.396 ^b	0.021
carcass,%	90.831±1.534	89.96±1.286	0.311
carcass no entrails, %	79.141±1.216 ^a	75.681± 1.760 ^b	0.002
entrails all, g	477.308±24.737	528.510±74.010	0.158
abdominal fat, g	14.513±5.283	23.788±14.264	0.183
liver, %	10.868± 0.707 ^b	13.674±1.317 ^a	0.001
spleen, %	0.379±0.1388 ^b	0.8806± 0.3320 ^a	0.008
intestine, %	2.526±0.208	2.714±0.465	0.387
heart, %	0.130± 0.065	0.169±0.050	0.279
gizzard, %	5.417± 0.677 ^b	6.702±1.081 ^a	0.033
breast, %	0.581± 0.059	0.687±0.124	0.088
thigh, %	2.629± 0.323	3.496±0.85	0.063
tenderloin, %	13.304± 0.450 ^b	15.220±1.008 ^a	0.001
wing, %	12.225±0.439 ^b	13.135±0.761 ^a	0.029
neck, %	3.841±0.484	4.328±0.429	0.095
head, %	10.182±0.785	11.437±1.478	0.096

^{ab}ตัวอักษรในแถวเดียวกันที่ต่างกันแสดงถึงความแตกต่างทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ที่มา : ดวงนภา พรหมเกตุ และคณะ (2559)

ตารางที่ 4 คุณภาพซากของไก่วงในรูปแบบเลี้ยงตามธรรมชาติ

คุณภาพซาก	เพศผู้	เพศเมีย	SEM	P-value
Live weight (g)	4,200 ^a	3,700 ^b	0.00	0.0149
Hot carcass weight (g)	3,587 ^a	2,307 ^b	1.00	0.0001
Hot carcass percentage (%)	85.42 ^a	62.35 ^b	0.81	0.0001

^{ab}ตัวอักษรในแถวเดียวกันที่แตกต่างกันแสดงความแตกต่างทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ที่มา : ถนอม ทาทอง และคณะ (2558)

ตารางที่ 5 องค์ประกอบซากของไก่วงในรูปแบบการเลี้ยงตามธรรมชาติ (คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ซากอุ่น)

องค์ประกอบของซาก	เพศผู้	เพศเมีย	SEM	P-value
Thigh meat	15.66	15.56	0.68	0.892
Top wing	1.89 ^a	1.61 ^b	0.34	0.000
Middle wing	3.91 ^b	4.69 ^a	0.29	0.004
Wing stick	6.87 ^a	5.57 ^b	0.20	0.015
Drum stick	12.71 ^a	11.54 ^b	0.41	0.012
Drum stick meat	10.23 ^a	9.00 ^b	0.91	0.005
Breast meat	16.46	15.94	0.82	0.545
Fillet	4.27 ^b	4.94 ^a	0.51	0.041

^{ab}ตัวอักษรในแถวเดียวกันที่แตกต่างกันแสดงความแตกต่างทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ที่มา : ถนอม ทาทอง และคณะ (2558)

ตารางที่ 6 องค์ประกอบซากของไก่วงในรูปแบบการเลี้ยงตามธรรมชาติ

องค์ประกอบของซาก	เพศผู้	เพศเมีย	SEM	P-value
Rip	25.99 ^a	21.87 ^b	0.53	0.014
Thigh bone	2.23	1.71	0.01	0.184
Neck	9.19	8.28	0.12	0.130
Shank	4.04 ^a	2.95 ^b	0.56	0.000
Head	3.15	2.91	0.69	0.197
Drum stick bone	2.48	2.54	0.76	0.564

^{ab}ตัวอักษรในแถวเดียวกันที่แตกต่างกันแสดงความแตกต่างทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ที่มา : ถนอม ทาทอง และคณะ (2558)

ตารางที่ 7 ผลขององค์ประกอบอวัยวะภายในของไก่วงในรูปแบบการเลี้ยงตามธรรมชาติ

องค์ประกอบ	เพศผู้	เพศเมีย	SEM	P-value
Liver	2.79 ^a	2.25 ^b	0.000	0.006
Spleen	0.61 ^a	0.42 ^b	0.04	0.000
Heart	0.30 ^b	0.73 ^a	0.29	0.000
Gizzard	4.17	4.13	0.13	0.925

^{ab}ตัวอักษรในแถวเดียวกันที่แตกต่างกันแสดงความแตกต่างทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%
ที่มา : ถนอม ทาทอง และคณะ (2558)

ตารางที่ 8 ลักษณะซากของไก่วงเพศผู้และเพศเมียที่เลี้ยงในรูปแบบปราณีต

Variable	Male	Female	t-value	P-value
	Mean±SD	Mean±SD		
Slaughter weight (g)	7270.00±574.40	6502.86±522.22	2.69	0.018
Carcass weight (g)	5552.50±342.58	5023.71±457.98	2.55	0.023
Dressing %	76.37±6.94	77.25±3.14	- 0.16	0.869
Cuts weight as % of carcass weight				
Thigh	14.8±0.52	14.36±0.36	1.22	0.240
Drum stick	15.4±0.31	14.2±0.62	2.40	0.032
Breast	30.96±2.05	36.29±2.92	- 2.06	0.050

ที่มา : Gibril et al. (2013)

หมายเหตุ : Values are means of 10 birds , Significant at $P \leq 0.05$

สรุป

จากผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องในสัมมนา นี้ สรุปในภาพรวมได้ว่ารูปแบบการเลี้ยงไก่วงแบบขังคอกมีสรณะการผลิต ดีกว่า รูปแบบการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระนอกจากนั้นแล้วไก่วงไก่วงที่เลี้ยงในรูปแบบปล่อยอิสระ (89.96%) และการเลี้ยงไก่วงในรูปแบบกึ่งปราณีต (76.81%) มีคุณภาพซากดีกว่า ไก่วงที่เลี้ยงตามธรรมชาติมีเปอร์เซ็นต์ซาก (73.88%)

เอกสารอ้างอิง

- เกษตรก้าวหน้า. 2559. การเลี้ยงไก่วงครบวงจร. <http://www.matichon.co.th>. 19 กุมภาพันธ์.
- ดวงนภา พรหมเกตุ, ขนิษฐา เรื่องวิทยานุสรณ์ และทัศนัวรรณ สมจันทร์. 2559. “การศึกษารูปแบบการเลี้ยงไก่วงต่อประสิทธิภาพการเจริญเติบโต”.วารสารแก่นเกษตร 44 ฉบับพิเศษ 2: 830-835.
- ดวงนภา พรหมเกตุ, ขนิษฐา เรื่องวิทยานุสรณ์ และ ทัศนัวรรณ สมจันทร์. 2560. “การศึกษารูปแบบการเลี้ยงไก่วงต่อคุณภาพซาก”.วารสารแก่นเกษตร 45 ฉบับพิเศษ 1
- ถนอม ทาทอง, สุทธิพงษ์ อริยะพงศ์สรณ์, นพรัตน์ ไชยยงค์ และจุฬากร ปานะทีก. 2558 . “อิทธิพลของเพศต่อคุณภาพซากและองค์ประกอบซากไก่วง ในสภาพการเลี้ยงแบบธรรมชาติ”.วารสารแก่นเกษตร43 ฉบับพิเศษ 1
- เบญจพรศิริฟาร์ม. 2554. ประวัติการเลี้ยงไก่วงในประเทศไทย. <http://www.benjaponsirifarm.com>. 31 มีนาคม.
- ศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์. 2555. ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์. <http://www.dld.go.th/ict/th>. 18 พฤษภาคม.
- Gibril S., H. Abdelrahman Hassan, O. Elshiek Yassin, and Rania M. Shamseldin. 2013. “**Growth Performance and Carcass Characteristics of Turkeys (Meleagris gallopavo) under semi intensive System in the Sudan**”. U. of K. J. Agric.Sci. 21(1), 99-115
- Yusuf K., F. Kirkpinar and M. Kabuk. 2009. “**Effects of Dietary Ascorbic Acid on Blood Haematological Profile, Serum Biochemical Components and Tonic Immobility Reaction of Male Turkeys under Summer Condition**”. J. Poult. Sci. 46: 105 – 111.